

سه شنبه 28 دی 13 صفر 18 ژانویه

درگذشت نسایی(صاحب سنن کبیر)سال 303 هجری قمری ...

درگذشت نسایی(صاحب سنن کبیر)سال 303 هجری قمری

ابوعبدالرحمن، احمد بن شعیب بن علی و به روایتی احمد بن علی بن شعیب بن علی، معروف به نسایی، نویسنده کتاب "السنن الکبیر" یکی از منابع معتبر و معروف روایی اهل سنت، در سال 215 قمری در منطقه نساء (از مناطق خراسان بزرگ) دیده به جهان گشود.

در آغاز نوجوانی به دنبال تحصیل علم رفت. بدین منظور از روستای خود به بغلان(در طخارستان) در نزد قتیبة بن سعید بن جمیل(عالم معروف منطقه)رفت. پس از چندی به نیشابور، سپس به حجاز، مصر، عراق، جزیره(سرزمین‌های میان دجله و فرات)، شام و ثغور مهاجرت کرد. وی پس از مدتی گشت و گذار علمی و زیارتی، در محله قنادیل مصر، ساکن گردید. نسایی پس از تلاش‌های فراوان علمی، به یکی از دانشمندان بزرگ عصر خویش تبدیل شد. درباره ویژگی‌های شخصی‌اش گفته شد: دارای چهار همسر، خوش‌خوراک و یک روز در میان روزه می‌گرفت و هر روز یک مرغ بریان تناول می‌کرد.

نسایی در رشته‌های حدیث، فقه، رجال و درایه، سرآمد روزگار خود بود. به طوری که برخی گفته‌اند: وَ کان أفضه مَشایخِ مصر فی عصره، و أعلمهم بالحدیث و الرجال.

وی دارای تألیفات چندی است که برخی از آن‌ها، معروف و مشهور است. برخی از نوشته‌های وی عبارتند از: 1- السنن الکبیر(جامع روایی اهل سنت). 2- خصائص علی(ع) این کتاب که جزئی از سنن کبیر او است، درباره ویژگی‌ها و فضایل امام علی بن ابی طالب(ع) به رشته تحریر آورده است. نوشتن این کتاب برای وی سنگین تمام شد و در جوامع اهل سنت، به ویژه در میان نواصب و خوارج منطقه شام، به شیعه‌گری متهم شد و با وی در این باره برخورد نامناسب و ناروایی به عمل آوردند.

3- مسند علی(ع). 4- عمل یوم و لیلۃ. این کتاب در برخی از چاپ‌های سنن کبیر، جزیی از این کتاب به حساب می‌آید و گاهی به طور جداگانه چاپ و منتشر شده است. 5- التفسیر. درباره تفسیر قرآن کریم است. 6- فضائل الصحابة. 7- کتابی درباره کنیه‌ها.

درباره وی گفته شد: مدتی امارت شهر "حمص" (از توابع شام) را بر عهده داشت.

نسایی در اواخر عمر خود از مصر به شام مسافرت کرد. در آن هنگام به خاطر نوشتن کتاب خصائص علی(ع)، بسیار معروف شده بود. به همین جهت هنگامی که وارد شام شد، به تحریک بدخواهان و رشک‌ورزان، هر روز عده‌ای برای وی مزاحمت‌هایی به وجود می‌آوردند.

در این باره، تاریخ‌نگاران و سیره‌نویسان سخن‌های زیادی گفته‌اند. از جمله این که گفته شد: گروهی بر او خورده گرفته و وی را مورد اعتراض قرار دادند. چون او درباره امام علی بن ابی‌طالب(ع) کتاب "خصائص" را نوشت ولی درباره شیخین(ابوبکر و عمر) کتابی تألیف نکرده بود. وی در پاسخ منتقدان خود گفت: هنگامی که وارد دمشق شده بودم، در مردم انحراف‌های زیادی درباره حضرت علی(ع) مشاهده کردم. همین امر سبب گردید که کتابی درباره فضایل آن حضرت به عنوان "خصائص" تألیف کنم. تا شاید خداوند سبحان به وسیله آن، اهالی دمشق را هدایت کند.

نسایی پس از کتاب خصائص علی(ع)، کتابی با عنوان "فضایل صحابه" تألیف کرد.

در آن زمان به وی گفتند: چرا فضایل معاویه را در این کتاب، نقل نکردی؟

وی در پاسخ گفت: برای معاویه چه فضیلتی نقل کنم؟ من فضلی برای او نیافتم مگر این که پیامبر(ص) درباره او فرموده بود: اللهم

لاتشبع بطنه؛ خدایا هیچ‌گاه شکمش را سیر مگردان.

پس از این گفت‌وگو، بدخواهان و بی‌خردان دمشق بر وی هجوم آورده و به صورت تحقیرآمیزی، شکنجه و آزارش دادند و وی را بیمار نمودند.

نسایی از آن ماجرا، جان سالم به در نبرد و بر اثر همان آزارها، بدرود حیات گفت.

وی سفارش کرد که او را از دمشق خارج کرده و به رمله (در منطقه فلسطین) ببرند. به روایتی دیگر سفارش کرد که وی را به مکه معظمه، منتقل نمایند.

درباره تاریخ وفات، محل وفات و محل دفنش، اتفاقی در میان تاریخ‌نگاران نیست. برخی می‌گویند: وی در رمله، وفات یافت و در بیت‌المقدس دفن شد. برخی دیگر می‌گویند: وی در شام یا رمله وفات یافت و جسدش را به مکه منتقل کردند. برخی هم گفته‌اند: وی در حال بیماری از شام به مکه رفت و در مکه وفات یافت و میان صفا و مروه دفن شد. تاریخ وفات وی را برخی شعبان سال 302 قمری و برخی دیگر صفر سال 303 قمری دانسته‌اند. اکثر مورخان، سیزده صفر سال 303 قمری را صحیح‌تر از موارد دیگر می‌دانند.

درگذشت « ابن عاقول» محدث و فقیه شافعی در سال 797 هجری قمری
« ابن عاقول» محدث و فقیه شافعی در سال 797 هجری قمری درگذشت. او در سال 733 هجری قمری در بغداد زاده شد و پس از گذراندن ایام کودکی تحصیل علوم معارف اسلامی را زیر نظر پدر آغاز کرد او پس از سالیان متمادی تحصیل، از علمای بزرگ زمانش شد و علاوه بر تدریس به طلاب دانش پژوه؛ دانشگاه عاقول و دارالقران جمالیه را تأسیس کرد و بدین ترتیب مراکزی برای تجمع طلاب علوم دینی فراهم شد.« کُتُب الدِّرَایَةِ فی مَعْرِفَةِ الزَّوایِه و مِفْتَاحُ الرَّجَا فی شَرَحِ المَصَابِیحِ الدَّجِی» از آثار ابن عاقول است.

اعدام میرزا عبدالحسین کرمانی معروف به میرزا آقاخان کرمانی در سال 1314 هجری قمری
میرزا عبدالحسین کرمانی معروف به میرزا آقاخان کرمانی در سال 1314 هجری قمری در حضور محمد علی میرزا به دار آویخته شد. او از رجال و ادیبان اواخر عهد ناصرالدین شاه قاجار بود که در سال 1270 قمری در بردسیر کرمان متولد شد. پس از فراگیری مقالات علوم و فلسفه در زادگاهش راهی تهران شد و در محضر علمای عصر دانش آموخت. میرزا آقاخان در مسافرتش به استانبول با عقاید اسلامی و آزادیخواهانه سید جمال الدین اسد آبادی آشنا شد و افکار سید تحولی در اندیشه آقاخان ایجاد کرد و او دیدگاه‌های انقلابی سید را دنبال کرد در این ایام ناصرالدین شاه به قتل رسید و دولت ایران دولت عثمانی را وادار کرد اطرافیان سید جمال الدین را به ایران تحویل دهند و بدین ترتیب آقا خان کرمانی نیز به اتفاق جمعی دیگر از آزادی خواهان بدار آویخته شد. « ترجمه کتاب جیمز موریه تحت عنوان حاجی بابای اصفهانی» از آثار اوست.

اتحاد مردم برای سرنگونی رژیم شاه در سال 1357 هجری شمسی
مردم کشورمان در سال 1357 هجری شمسی گروه گروه به خیل انقلابیون پیوستند و هریک برای سرنگونی رژیم شاه تلاش می‌کرد. مایه تعجب بود که گروهی از مقامات دولتی نیز از کار خود استعفا کردند. در پی موج استغفاری کارکنان ارشد بسیاری از دستگاه‌های دولتی و نمایندگان مجلس حتی برخی از وزیران نیز برکناری خود را اعلام کردند. در حالیکه مردم خود را برای برگزاری راهپیمایی عظیم آماده می‌کردند شایعه برپایی راهپیمایی و ورود حضرت امام (ره) در روزاربعین وحشت عجیبی در میان مزدوران شاه و بختیار بوجود آمده بود. آنان سعی می‌کردند که با خشونت و خونریزی از برگزاری تظاهرات جلوگیری کنند اما پس از بررسی جوانب امر مجبور به عقب نشینی شدند.

تولد شارل دومنتسکیو نویسنده وفیلسوف نامدار فرانسوی در سال 1689 میلادی
شارل دومنتسکیو نویسنده وفیلسوف نامدار فرانسوی در سال 1689 میلادی متولد شد. این نویسنده فرانسوی با آراء و عقاید خود تأثیر بسیار عمیقی در انقلاب کبیرفرانسه گذاشت. مهمترین اثر دومنتسکیو روح القوانین نام دارد و در این اثر اولین بار نظریه تفکیک ناپذیری قوای سه گانه مقننه، مجریه و قضائیه را مطرح کرد. به نظری آزادی تنها در سایه تجزیه این قوا و اثر متقابل در یکدیگر بوجود می‌آید و محفوظ می‌ماند. دیگر اثر این ادیب فرانسوی نامه‌های ایرانی است. آثار منتسکیو از شاهکارهای جاویدان ادبیات بشمار می‌روند.

تولد فریدریش لوفلمیکروب شناس و محقق آلمانی در سال 1852 میلادی
فریدریش لوفلمیکروب شناس و محقق آلمانی در سال 1852 میلادی بدنیا آمد. او از خانواده‌ای تنگدست بود از این رو با کمک شخص دیگری به تحصیل ادامه داد و در پایان در مؤسسه تحقیقات پزشکی به کار تحقیق مشغول شد. در سال 1880 میلادی با کمک ادوین

کلیس موفق به کشف عامل بیماری دیفتری شد و این باسیل در علم پزشکی بنام باسیل لوفلر ثبت شد.

آغاز به کار کنفرانس تاریخی صلح در سال 1919 میلادی

کنفرانس تاریخی صلح در سال 1919 میلادی بعد از جنگ جهانی اول با حضور نمایندگان 27 کشور از پنج قاره آسیا، اروپا، آمریکا، آفریقا و اقیانوسیه در پاریس آغاز به کار کرد. رهبر این کنفرانس ژرژ کلیمانسو نخست وزیر فرانسه بود. گفتنی است که نمایندگان 5 کشور شکست خورده جنگ یعنی آلمان، اتریش، مجارستان، بلغارستان و عثمانی نیز در این مجمع حضور داشتند و در خصوص تصمیمات اتخاذ شده در این کنفرانس صلح اظهار نظر کردند.

استقلال کشور مصر در سال 1922 میلادی

کشور مصر در سال 1922 میلادی استقلال خود را از انگلستان بدست آورد. مصر در سال 1914 میلادی تحت حمایت انگلیس شد و حسین کامل از جانب انگلیس به خدیوی مصر رسید. پس از او برادرش احمد فؤاد پاشا بنام فؤاد اول بر تخت سلطنت نشست. دوران سلطنت او در تاریخ بیداری مردم مصر اهمیت فوق العاده ای دارد. در این دوران افراد مبارزی از قبیل ژغولون پاشا پس از قرارداد ترک مخاصمه سال 1917 میلادی مبارزه برای آزادی مصر را علنی کردند؛ به همین سبب دولت انگلستان مجبور به پذیرش استقلال مصر شد.

کشور مصر در شمال شرقی آفریقا و در جنوب غربی آسیا واقع است. دریای مدیترانه در شمال و دریای سرخ در شرق آن قرار دارد. کانال استراتژیک سوئز از شبه جزیره سینا (مربوط به مصر) عبور می کند این کانال بندر سوئز را در کنار دریای احمر به بندر پرت سعید در کنار مدیترانه متصل می نماید و کوتاهترین راه بین کشورهای قاره اروپا و کشورهای اقیانوس هند و سرزمینهای غربی اقیانوس آرام می باشد و یکی از مهمترین راههای آبی بین المللی از لحاظ تعداد و ظرفیت کشتی هایی که از آنجا عبور می کند به شمار می رود. این کانال در سال 1869 م در زمان اسماعیل پاشا، خدیو مصر رسماً افتتاح شد و در سال 1956 م توسط جمال عبدالناصر ملی اعلام گردید. عمق آن 7 متر، عرض آن 22 متر و طول آن 168 کیلومتر است. طولانی ترین رود دنیای اسلامی یعنی نیل، کشور مصر را به دو بخش شرقی و غربی تقسیم می کند و در نزدیکی قاهره به چند شاخه تقسیم شده و با دلتای بزرگی به دریای مدیترانه می ریزد. دلتای نیل به دلیل رسوبات حاصلخیز، از مهمترین اراضی کشاورزی جهان به شمار می رود. مادر حضرت موسی(ع) به دستور خداوند فرزندش موسی(ع) را در صندوقی گذاشت و در همین رودخانه افکند که بعد از خانه فرعون سر در آورد و با وجود آنکه فرعون در صدد کشتن او بود بدلیل شوق آسیه (همسر او) از کشتن موسی صرف نظر نمود. و بدین گونه رحمت بی پایان حق بر موسی(ع) سایه افکند و در حمایت لطف الهی از هر گونه گزند مصون ماند. و چون به سن رشد و کمال رسید خداوند متعال علم و حکمت به وی آموخت و او را به پیامبر برگزید.

همچنین کوه طور واقع در سرزمین سینا، جایگاهی است که در آن بر حضرت موسی(ع) وحی نازل شد و او در همین نقطه به پیامبر برگزیده شد. آب و هوای مصر در نواحی شمالی، مدیترانه ای و در نواحی دیگر بجز دره نیل، و گرم و خشک است.

99% از سکنه 25 میلیونی در دره رودخانه نیل که 4% وسعت کل کشور است سکونت دارند 44% در کانونهای شهری و بقیه در روستاها اقامت دارند، رشد سالانه جمعیت 2/6% تراکم نسبی آن با توجه به 1001449 کیلومتر مربع وسعت، حدود 52 نفر می باشد. مردم آن اکثراً از نژاد سامی و قبطی بوده و زبان و خط رسمی و مداول عربی است. 93% مردم مصر مسلمان و سنی مذهبند.

مصر تمدنی 6000 ساله دارد و در 8000 سال ق.م قبیله ای در مصر سفلی اقامت گزید. اولیت فرعون آن یعنی منس حکومت واحدی را بوجود آورد و آخرین آن دستور ساخت اهرام ثلاثه را داد در قرن سیزدهم قبل از میلاد و در زمان خلافت عمر جزو قلمرو اسلامی گردید. آئین قدیمی مصریان بت پرستی بود و پس از تسلط امپراطور روم بر مصر، مسیحیت آئین تحمیلی مصریان گردید. اختناق فکری، مالیاتهای سنگین، تبعیض و شکنجه، عواملی بود که خشم و تنفر قبطیان و مردم مصر را بر علیه حکومت جائز روم برمی انگیزد که بر اثر این عصیان به مذهب ارتدکس که نقطه مقابل مذهب رسمی حکومت روم بود، روی آوردند. استقبال قبطیان از آئین اسلام نیز خود مظهر این روح استتکار و حریت طلبی بود و با ورود مجاهدین اسلام به سرزمین مصر، با وجود سد محکمی که از سوی حکام رومی مصر شوند و در مدت کوتاهی این آئین رشد فزاینده ای در مصر یافت و در اندک زمانی سرزمین بصورت یک کشور مسلمان نشین درآمد. مسلمانان بر حسب توصیه پیامبر اسلام(ص) با مصریان از در مسالمت و خوش سلوکی وارد شدند زیرا پیامبر اکرم(ص) به آنان فرموده بود:

«171#؛ شما مصر را می گشائید نسبت به اهالی آن سامان نیکی کنید چه آنان را حق خویشاوندی و دامادی است.»

رونق اسلام در مصر به حدی بود که در زمان حکومت عمر بن عبدالعزیز خلیفه اموی تعداد مسیحیان آن بسیار کم و میزان جزیه آن به مبلغ ناچیزی تنزل یافت.

کلیساها و اموال موقوفات مسیحیان در مدت حکومت مسلمین بر مصر، از آزادی و امنیت و حمایت مسلمین برخوردار بود مسلمانان در رفتار خود عملاً ثابت نمودند که برای رهائی ملل از اسارت فکری و تامین آزادی مذهبی آمده اند نه برای منافع مالی و توسعه قلمرو جغرافیائی.

دکتر گوستاو لوبون در کتاب «171#؛ تمدن اسلامی و عرب» رفتار مسلمانان را با مصریان این گونه توضیح می دهد:

«171#؛ ... مسلمانان با وجود آنکه ابتدا تلفات زیادی دادند و در فتح مصر بالغ بر 23000 نفر مسلمان به قتل رسید پس از پیروزی کامل از عفو و اغماض و ملایمت دریغ نمودند و نسبت به آشوبگران، عفو عمومی صادر کردند و عذرهای هر کی را بحسب قبول پذیرفتند و سدها و راه ها و نهرها را آباد و مبالغ هنگفتی هم به مصرف ابنیه و عمارات رسانیدند.»

از همان روزی که اسلام وارد مصر شد تشیع نیز به مصر راه یافت و قبل از آنکه حضرت علی(ع) به خلافت برسد عده ای از یارانش را

مصریان تشکیل می دادند. حضرت علی(ع) قیس بن سعد و پس از او محمد ابن ابی بکر را به اداره مصر گماشت که این دو صحابی حضرت علی(ع) از پایه ها و عوامل اسقرار تشیع در مصر بودند و پرچم تشیع در مصر به اهتزاز در آمد. چندی نگذشت که عمرو عاص، مصر را پس از نبردی خونین فتح نمود و محمد بن ابی بکر را دستگیر و پس از کشتن او جسدش را در میان الاغ مرده ای قرار داده و آتش زد. با روی کار آمدن مروان بن حکم، زبا نشیعیان مصری بسته شد و طرفداران او در مصر به دشمنی با طرفداران علی و اهلبیتش پرداختند. در عهد متوکل عباسی، والی او در مصر به سال 236 قمری تمام شیعیان را به دستور متوکل اخراج نمود و آنان را به سوی عراق فرستاد.

در قرن سوم هجری با وقوع قیامهایی، حرارتهایی در شیعیان بوجود آمد. روی کار آمد فاطیمان مصر، نور امیدی برای پیروان اهلبیت بود. در زمان فاطیمان مصر از اقیانوس اطلس تا دریای سرخ و شبه جزیره عربستان و شمال عراق گسترش یافته بود. این سلسله در نظر داشتند عباسیان را منقرض کنند اما وجود تفرقه و تشتت در دستگاه آنان اجازه چنین حرکتی را ندارد. پیشرفت صلیبیون موجب محدودیت متصرفات دولت فاطمی بود. فاطیمان تشیع را علنی نمودند و دستور دادند برادر و دیوار شهر بنویسند، «#خیرالناس بعد رسول الله(ص) علی بن ابی طالب(ع)» در روز عاشورا مراسم حزن انگیز و در روز عید غدیر آئینهای ویژه ای را بر پا نمودند. در اواسط قرن ششم هجری این سلسله توسط ایوبیان انقراض یافت. ایوبیان به ترویج مذاهب چهارگانه تسنن پرداخته و با تشیع به شدت مخالفت نمودند و روز عاشورا را عید مقرر کردند. با وجود رفتار فجیع و توأم با قساوت، گرچه طرفداران شیعه در مصر کم شدند لکن هنوز پیروان این آئین در مصر که اغلب مهاجرند به برپائی مراسم ویژه بزرگداشت اهلبیت و تعمیر و بازسازی مشاهدی که به شیعه منسوب است (مثل تعمیر و بازسازی مشهد راس الحسین در قاهره) مشغولند ضمنا سیده زینب دختر یحیی بن زید بن علی بن حسین(ع) در مصر دفن می باشد. در قرون معاصر، شیعیان تحت تهاجم فرهنگی و تبلیغات ضد شیعی قرار گرفته اند، و نوشته هائی برعلیه آئین آنها در مصر انتشار یافته است. چنانچه احمد امین کتاب فجرالاسلام و ضحی الاسلام را بر ضد شیعه نگاشت.

در قرن سیزدهم(1250م) همسر نواده صلاح الدین ایوبی به نام شجره الدر به سلطنت رسید و او تنها زنی است که در دروه اسلامی بر مصر فرمانروائی داشته است. بعد از ایوبیان سلسله ای از ممالیک روی کار آمدند که سلطان سلیم اول نهمین خلیفه دولت مقتدر عثمانی آنان را بر انداخت و بر شام و مصر استیلا یافت. حکومت عثمانیان بر مصر 250 سال ادامه یافت.

در سال 1798م ناپلئون پس از تصرف جزیره مالت بدون کمترین زحمتی وارد اسکندریه مصر شد، ناپلئن که با مقاومت شدید مردم مواجه گشت طی اعلامیه ای، واژه هایی را بکار برد تا مردم را جذب خود کند از آن جمله اعلامیه خود را با جمله بسم الله الرحمن الرحیم، لا الا الله محمد الرسول الله آغاز کرد!!] و در آن آمده بود که سلسله های ممالیک که بر کشور مصر حکومت داشته اند ملت فرانسه را تحقیر نموده اند و به زیباترین کشور جهان (مصر) ستم کرده اند و ادامه داده بود که:

«#اینکه اراده الله رب العالمین بر این قرار گرفته که به سلطنت آنان پایان داده شود«!!] همچنین ناپلئون خود را دوست دولت عثمانی و حامی مذهب اسلام معرفی کرده بود. همراه با حرکات مزورانه ناپلئون، بدستور وی سربازانش مردم را قتل عام می کردند، و عده ای را تحت شکنجه های شدید، می گشتند. سرانجام با وجود مقاومت شدید و مبارزات مسلمانان مصر، فرانسویان قاهره را به تصرف خود در آوردند و مجددا چندین هزار نفر را کشتند و دهها روحانی مسلمان را یا گردن زدند و یا سوزانیدند، اما دولت انگلیس طی نبردی با فرانسویان، مصر را از چنگال فرانسه بیرون آورد.

در سال 1878م خدیو مصر تحت فشار استعمارگران، کابینه ای را روی کار آورد که اکثر اعضای آن اتباع اروپائی بودند و به کابینه اروپائی معروف بود. از سال 1882 انگلستان، مصر را مستعمره خود نمود و در سال 1922م بر اثر فشار مردم مسلمان مسلمانان مصر، قرارداد شناسایی استقلال مصر امضا شد و در سال 1936م (1315 شمسی) که ملک فواد اول به قدرت رسید، استقلال رسمی مصر حاصل شد با این وجود انگلستان همچنان در مصر نفوذ داشت. در سال 1952م گروهی از افسران جوان به کودتایی علیه علیه ملک فاروق دست زده و عملا رژیم سلطنتی را به نظام جمهور تبدیل کردند که پس از آن ابتدا سرلشکر محمد نجیب و سپس جمال عبدالناصر رهبری مصر را به عهده داشتند. ناصر گرچه از اسلام یاد می کرد و قوانین این آئین را رعایت می نمود اما تکیه گاه اساسی اش ناسیونالیزم عرب و سوسیالیزم بود. در زمان ناصر، مصر به رهبری جهان عرب را به دست گرفت. با ملی شدن کانال سوئز از سوی جمال عبدالناصر، قوای انگلیسی، فرانسو و اسرائیلی به مصر حمله نمودند. از وقایع ناگوار زمان ناصر، جنگ شش روزه اعراب و اسرائیل است که در سال 1967م صورت گرفت و به شکست اعراب منجر شد. پس از مرگ ناصر، انورسادات به ریاست جمهوری رسید که در آغاز اعلام کرد سیاست ناصر را دنبال خواهد نمود ولی به غرب روی آورد. نزدیکی سادات به غرب و امریکا به حدی رسید که امریکا در سال 1973م کوشید صلحی یک جانبه بین مصر و اسرائیل برقرار کند و در سال 1977م سادات به فلسطین اشغالی رفته و با رهبران غاصب و صهیونیستی به مذاکره بپردازد و در سال بعد با وساطت امریکا بین مصر و اسرائیل در کمپ دیوید امریکا صلحی منعقد شد. اقتصاد مصر بر کشاورزی و صدور نفت و منافع ناشی از حق عبور کشتی ها از کانال سوئز، کمک دول غربی و درآمدهای ناشی از صنعت توریسم استوار است. محصول مهم کشاورزی آن پنبه است که 25% اراضی زراعی خود را به آن اختصاص داده است و مرغوبترین پنبه جهان در این کشور تولید می شود. مصر بزرگترین تولید کننده برنج در قاره افریقا می باشد. گندم و نیشکر نیز در آن به عمل می آید. نفت و فسفات و آهن از ذخائر معدنی آن است. صنایع ذوب آهن، فولاد، کشتی سازی و تولید آلومینیوم در مصر پیشرفت زیادی نموده و از رونق خوبی برخوردار است.

با وجود موقع جغرافیائی مناسب، منابع آبی فراوان، ذخائر و منابع معدنی و کشاورزی و امکانات مناسب برای توسعه اقتصادی به جهت سیاست غیر اصولی در ده سال اخیر، این کشور دچار رکود اقتصادی شده و بسیاری از مردم در سطح بسیرا نازلی زندگی می کنند. 25% افرادی که توانایی فعالیت دارند، بیکارند.

مرکز حکومت مصر قاهره است که 15% سکنه مصر را در خود جای داده و از شهرهای بسیار قدیمی جهان محسوب می شود، 3 بندر

مهم و استراتژیک اسکندریه، اسماعیلیه و سوئز از دیگر کانونهای شهری مصر می باشد.